

Fyrilestrar
í boði

Dr. Gertrud Günther, ið hevur vitjað í Føroyum fyrr, verður her aftur 16.-26. august.

Dr. Günther er í Noregi kend sum fyrilestrarhaldari. Hon hevur hildið nógvar fyrilestrar í skúlum og ungdomsskúlbúum um kenslulív hjá ungfolki, harvið eisini fyrirbyggingar evni.

Eisini hevur dr. Günther hildið fyrilestrar um yogafimleik fyri sclerose-sjúklingar.

Tey seinastu árin hevur hon hildið fyrilestrar við heitinum »Seinasta hjálp til doyggjandi«.

Um áhugi er, vil dr. Günther fegin halda fyrilestrar her heima um hesi evni.

Tað kann ringjast til:

Liffu Gregoriussen,
Tlf. 1165 ella

Sonju á Argjaboða
tlf. um dagin 14895
tlf. um kveldið 13871.

Vildu forða útlendingum at misbrúka skipanina

— Hetta er ivaleyst orsøkin til greinina um tær 6 vikurnar í lógini um dagpening, sigur ein av teimum, sum gjørdur lógina. Sama tulkning, sum Fiskimannafelagið hevur.

Landsstýrið væntaði, at ivamál fóru at stinga seg upp

Tað er litið at ivast í, at lógargreinin um tær 6 vikurnar er komin við fyrri at forða fyrri, at fólk, sum ikki er heimahoyrandi í Føroyum, kemur handavegin og misbrúkar dagpeningaskipanina.

Hetta sigur ein av teimum, sum vóru við til at gera lógina um dag-

peningaskipanina í Føroyum. Jákup Lindenskov, fyrrverandi landsstýrismaður í almannamálum.

Vit hava spurt hann, hvat tey, sum smíðaðu lógina, høvdu í huga við teimum 6 vikunum. Tað hevur nevniliga vist seg, at lógargreinin kann tulkast á tvinnanda hátt í

§ 2. Retten til dagpenge er betinget af, at den berettigede opholder sig på Færøerne og ved uarbejdsdygtighedens indtræden har opholdt sig i mindst 6 uger på Færøerne. Forhiring med færøsk skib sidestilles med ophold på Færøerne.

hvussu so er. Almanna-stovan, sum umsitir dagpeningaskipanina, vil ikki lata einum føroyskum fiskimanni dagpening. Fiskimaðurin var við norskum skipi, men kom heim at halda jól. Hann skuldi av stað aftur eftir nýggjár við sama skipi. Men hetta bleiv av ongum, tí meðan hann var heima, breytt hann beinið og gjørdist sostatt óarbeiðsførur. Hann átti tí at havt rætt til dagpening. Men hann fekk ikki eitt oyra. Tí hann hevði ikki verið heima í 6 vikur, tá óhappið hendi. Fiskimannafelagið hinvegin tulkar lógargreinina á ein annan hátt: hon er ætlað

útlendingum, sum koma hendavegin. Og eftir tí at døma, sum Jákup Lindenskov sigur, er nógv sum bendir á, at tey, sum gjørdur lógina, høvdu somu hugsan sum Fiskimannafelagið sum hesa greinina.

Væntaðu trupulleikar

Men, leggur Jákup Lindenskov dent á, tá lógargruppitið var til viðgerðar í lótinginum, gjørdi landsstýrið vart við, at tað fóru at koma trupulleikar í samband við

umsitingina av lógini. Ymiskt, sum lógarsmíðirnir ikki rættliga høvdu dugað at sæð fyrifram, fór at stinga seg upp so við og við. Og málið viðvíkjandi óhepna fiskimanninum og teimum 6 vikunum er júst eitt dømi um hetta.

— Høvdu hendan og møguliga aðrar greinar í lógargruppitið ikki fingist greiðari, um uppskotið bleiv sent viðkomandi fakfeløgum til ummælis, áðrenn tað bleiv lagt fyrri tingið?

— Sjálvur skjeyt eg upp, at tað bleiv sent út til felagini. Men tað fekk ikki undirtøku í landsstýrinum, sigur Jákup Lindenskov.

Studentaskúlin í Eysturoy

Viðmerkingar til grein í Sosialinum 1.8.1981 viðvíkjandi uppskoti frá Lassa Klein um studentaskúlan í Eysturoy.

Í yvirskriftini til greinina verður sagt, at uppskotið frá Lassa, um at fáa lagt deild av Føroya Studentaskúla og HF-skeiði í Rúnarík frá august 1981 at rokna, ikki fekk undirtøku. Hetta meti eg ikki at vera heilt beint.

Á fundinum í Landskúlaráðnum 30.7.1981 møtti undirritaði, ið er tiltakslimur í ráðnum, fyrri Lassa Klein.

Eitt av málunum á skránni var omanfyrir nevnda uppsott. Hetta varð sett fram 14. juli, við tað at ráðsfundur var vantandi eina av fyrstu døgnum.

Tá fundurin fyrst varð hildin 30. juli, bert 14 dagar áðrenn skúlaárið

tjak og meningar

Vit gera lesarar okkara varugar við, at treytin fyrri at fáa lesarabrev upptikin undir hesum teiginum er, at blaðstjórnin veit, hvør hevur skrivað brovini.

byrjað, var grundarlagið fyrri uppskotið burtur, tí at fara í holt við at fyrreika eina deild við so stuttari tíðarfreist, kundi neyvan lata seg gera.

Undirritaði tosaði eisini við Landsskúlastjóran beint áðrenn fundin, og bað hann taka málið av skránni, við tað at liðið var so langt út, men segði hann, hetta ikki lata seg gera.

Tá uppskotið síðan kom fyrri á fundinum, var ongin víðger sum so av hesum máli, men bert ein ásanann, eisini av undirritaða, at tíðin varð liðin frá hesum møguleika.

Við at lesa yvirskriftina og partar av greinini í Sosialinum kann ein fáa tað fatan, at undirritaði ikki er samdur við Lassa í studentaskúlamálinum. Hetta er ikki so; eg tiki fult út undir við honum í hesum máli.

Uppskotið um deild koma fram fyrstu ferð 25. juni 1981, beint eftir at Føroya Landsstýri hevði tikið hjálparleysu støðu sína, nevniliga at ongin heimild var. Hevði Landskúlaráðið tá samráðst um at fingið eina deild setta stovn, kundi hetta verið møgulegt, eisini hvat tíðsrúmd viðvíkur.

Hans J. Lamhauge

Framhald av síðu 3

Orsøkin til hesa støðuna er hon, at eftir galdandi lóg hevur bert mamman foreldramyndugleika til barn ella børn, tá samlív hevur verið »pappirsleyst«.

Pápin hevur ongan lógligan rætt til barn sitt ella bert til at vera saman við tí, um »pappirsleyst« samlív er hildið uppat.

Í viðmerkingunum verður skilað til, at uppskotið javnstir ikki

»pappirsleyst hjúnarlag« við vanligt, men skal geva pápanum nokur rættindi.

Tí sambært uppskotið skal foreldramyndugleikin framvegis ligga hjá mammuni, men uppskotið ger tað møgulegt við dómi, at pápin kann fáa foreldramyndugleikan, um tað verður hildið fremjandi fyrri barnið. T.d. um mamman verður hildin ikki at vera før fyrri at hava barn sitt.

Pápin kann sambært

uppskotið fáa foreldramyndugleikan, um mamman ætlar at adoptera barnið. Somuleiðis kann pápin fáa foreldramyndugleika, um mamman doyir, áðrenn barnið er myndugt, og hildið verður at hetta er til frama fyrri barnið.

Uppskotið varð lagt fyrri tingið eftir ólavseku, men tað kom ikki til viðgerðar, tí tingformaðurin sendi tingið heim. Tað kemur tí til l. viðgerð 31. august.

Føroya Hagtíðindi:

Útlit til minni prísavøkstur

Útlit er til, at meðalprísavøkstur frá 1980 til 81 verður minni enn árið frammanundan, verður sagt í seinastu hagtíðindum frá Hagdeildini.

Annars hevur prísurin verið støðugt vaksandi tey seinastu árin. T. d. í var meðalprísavøkstur frá 1976 til 1977 5 pst., meðan hann frá 1979 til 1980 var heili 18 pst. Hagdeildin roknar við, at prísavøkstur frá fjør til í ár verður 16 pst.

Taka vit tann árliga prísavøkstur frá árinum fyrri í pristalinum fyrri árin 1977 til 80 sæst, at olja og ravmagn ikki øll árin er hækkað mest, sum vanlig áskoðan helst er.

Frá 1976 til 1977 var prísavøkstur á olju og ravmagn bert 4,2 pst. og árið eftir 3 pst., men so tók vøksturinn dik á seg og var frá 1978 til 1979 19 pst. og frá 1979 til 1980 var hann heili 51 pst.

Matvørur og býli hækkað javnt nóg

Ein bólkur, sum er hækkaður lutfalsliga nógv frá einum ári til annað er »býli«. Frá 1976 til 1977 var vøkstur 10,1 pst., meðan

hann tey fylgjandi árin lá um 7-8 pst. Fyri so at koma heilt upp í 22,1 pst. í fjør.

Matvørurnar eru eisini hækkaðar nógv seinastu árin. Frá bert at hækka í prisi 3-5 pst. frá 1976 til 1978, hækkaði prísavøksturinn upp í 9,5 pst. í 1979, meðan prísavøksturinn á matvørur var heili 18,2 pst. frá 1979 til 1980.

Onkur vil kanska halda, at prísavøksturinn á klædnævum hevur verið stórr, men tað hevur sambært talvunum hjá Hagdeildini ikki verið. Hann hevur hesi árin liggið úr 5-6 upp í 8,7 pst. í fjør var hann 6,6 pst.

Ein fjórði vørubólkur »aðrar vørur« er hækkaður støðugt seinastu fimm árin. Úr 3,5 pst. frá 1976 til 12,4 pst. frá 79 til 80.

Oljupristalið gjørdi rættulig lóp frá 1979 til 80 og legði seg ovast

Taka vit pristalið fyrri nakrar útvaldar vørubólkar, roknað sum meðal fyrri hvørt árið og 1980 er sett til 100, so sæst at pristalini eru hækkað støðugt tey

seinastu árin. Tó mest frá 1979 til 1980, tá hækkingin var 17 stig. Bólkurin, sum hækkaði nógv mest, var olja og ravmagn. Hesin bólkurin hækkaði við knappliga 40 stigum.

Fara vit fimm ár aftur, var pristalið fyrri olju og ravmagn útið 60, meðan vørubólkarin matvørur var 77, klædnævur 78, býli 70 og aðrar vørur 75 og tilsamans var pristalið 73.

Tey fylgjandi árin liggur olja og ravmagn framvegis niðan fyrri hinar bólkarar í nokulunda sama lutfallið. T.d. í 1978 var pristalið fyrri matvørur 83, klædnævur 91, býli 83 og aðrar vørur 81. Men í fjør liggur pristalið fyrri olju og ravmagn uppi á 115, meðan matvørur er 107,6, klædnævur 102, býli 110,7, meðan aðrar vørur hava pristalið 103,3 og tilsamans 107,1.

Av hesum sæst, at olju- og ravmagnsprisirnir eru teir, sum hava gjørt so nógv tað størsta lopið frá 1979 til 1980. Hvussu verður hetta seinasta árið hevur Hagtíðindi ongar metingar um, men við tí vøkstri, sum hevur verið á orkusprunum, verður lopið helst ikki minni.